

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MENORCA

19967**Consell Executiu. Incoació de l'expedient de declaració de bé d'interès cultural de Ca n'Oliver (Maó)**

Es fa públic que el Consell Executiu del Consell Insular de Menorca, en sessió ordinària de dia 8 d'octubre de 2012, va adoptar el següent acord:

PRIMER.- Incoar l'expedient de declaració de bé d'interès cultural de Ca n'Oliver (Maó), d'acord amb la documentació que consta a l'expedient i que inclou la següent descripció:

I. BÉ OBJECTE DE L'EXPEDIENT

1. DENOMINACIÓ

Ca n'Oliver

2. DESCRIPCIÓ

D'acord amb l'art. 6 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, el bé immoble objecte de la declaració d'interès cultural es classifica com un monument.

2-a: Objecte de la declaració

Els elements arquitectònics i pictòrics objecte de la declaració de bé d'interès cultural són les façanes al carrer de la Infanta i d'Anuncivay, la torre, l'escala principal, les sales de la planta primera de l'edifici original i el conjunt de pintures de la casa Oliver, situada al carrer de la Infanta núm. 13-15 de Maó (CA de les Illes Balears), cantonada amb el carrer d'Anuncivay, 2.

2-b: Parts integrants

2-b-1: Façanes al carrer i torre

2-b-2: Escala

2-b-3: Sales de la planta primera

2-c: Delimitació de l'entorn afectat

L'entorn afectat per la declaració de BIC és la totalitat de l'immoble de Ca n'Oliver.

2-d: Béns mobles que formen part de l'edifici: Conjunt pictòric

2-d-1: Espai de l'escala

2-d-2: Sala de l'Aritmètica

2-d-3: Sala contigua a l'Aritmètica

2-d-4: Avantsala (Júpiter i Juno)

2-d-5: Sala principal (Episodi de les guerres etrusques)

2-d-6: Sala de Ròmul i Rem

2-d-7: Dormitori (El Somni)

2-d-8: Avantsala del menjador (Seguici bàquic)

2-d-9: Menjador (L'Alegria)

2-d-10: Saleta de Príap

2-d-11: Sòcols de la planta primera i segona

3. DADES HISTORICOARTÍSTIQUES

3-a: Època

L'edifici i el conjunt pictòric estan datats de principis del segle XIX, concretament entre els anys 1804 i 1805.

3-b: Autor

Es desconeix el nom tant de l'arquitecte que va dissenyar l'edifici com del mestre de cases que el va construir. En canvi, està ben documentada la decoració pictòrica, que és obra del pintor sicilià Giuseppe Patania (1780-1852) i del decorador Stefano Cotardi.

3-c: Estil

L'edifici i el conjunt pictòric es poden classificar dins de l'estil neoclàssic corresponent a l'època de la seva execució (principis del segle XIX).

3-d: Ressenya historicoartística

La casa Oliver és el millor exemple que hi ha a la ciutat d'habitatge de la classe benestant de finals del segle XVIII i principis del XIX, així com de residència urbana maonesa que presenta el més complet tipus de decoració. La casa va ser construïda entre el 1803 i el 1805. La urbanització dels terrenys, coneguts com el cementeri dels anglesos (carrer d'Anuncivay), va ser una decisió de la Universitat de Maó de l'any 1795. Parcel·lada la zona i posats a la venda els solars, l'ocupació dels solars és gairebé immediata i al llarg dels següents anys s'aniran construint els edificis del carrer. La casa Oliver s'edifica sobre els solars identificats en el plànol d'urbanització com 7, 8, 9, 10 i 11, adquirits primer pel notari Ramon Ballester, que després, el 29 de novembre de 1802, els ven a Llorenç Oliver i Morillo.

La propietat Oliver estava formada realment per dues parts diferents: l'edifici original, construït per Llorenç Oliver a la cantonada del c/ Infanta, 11-13-15, i un edifici annex situat al c/ Anuncivay, 2, adquirit el 1865 i agregat a la primera finca a través d'una intensa reforma, que va afectar la galeria porticada, el jardí i la zona de cuines, que van adquirir el seu aspecte actual en aquells anys.

4. BIBLIOGRAFIA

ANTINORO, Carmelo: *Patania, pintore dell'alta borghesia favarese dell'ottocento*.

GOMILA PORTELA, J. J.: *Menorca. Guia d'arquitectura*. Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Balears. Maó, 1998.

HABSBURG-LORENA, L. S.: *Die Balearen in wort und bild*. Edició castellana "Sa Nostra", Caixa de Balears, 1980.

MARTORELL, Josep: *Guia d'arquitectura de Menorca*. Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, 1978

PELÁEZ, Manuel: "Patania, un siciliano en el Maó de 1805". Revista *Mare de Déu de Gràcia*, Diari Menorca. Maó, 2004.

SINTES/HERNÁNDEZ: "La decoració clàssica en la decoració de residències a Maó". *Quaderns d'Amics del Museu de Menorca*, núm. 2.

SINTES, ANDREU, HDEZ.: *Història de l'Art II*. Enciclopèdia de Menorca. Tom dissetè. Obra Cultural de Menorca, 2009.

SINTES ESPASA i altres: "La pintura decorativa del Palau Oliver de Maó". Revista *Meloussa*, núm. 3, pàg. 133-138. Maó, 1994.

5. ESTAT DE CONSERVACIÓ

5-a: Condicions

5-a-1: Façanes al carrer i torre

Tant les façanes com la torre van ser objecte d'unes obres de rehabilitació l'any 2007 i el seu estat de conservació actual és, per tant, bastant bo, malgrat l'existència d'alguns desperfectes puntuals, especialment a la façana annexa del carrer d'Anuncivay i a la pintura de la torre.

5-a-2: Escala

Encara que l'estat de conservació de l'escala és bo, presenta algunes esquerdes en l'estructura dels escalons, especialment a la part esquerra. Els escalons tenen algunes zones deteriorades per l'ús. La barana està actualment pintada de negre –es desconeix el color original–, falten algunes parts dels detalls de forja, així com alguns dels remats de llautó que adornaven els seus angles.

El color original de les parets està actualment cobert per una capa de pintura blanca. Falten també algunes peces de l'urna del fanal central.

5-a-3: Sales de la planta primera

La planta primera de l'edifici ha arribat fins als nostres dies sense modificacions destacables de la seva distribució inicial. Es conserva també la fusteria original, tant interior com exterior, si bé en un estat de conservació bastant dolent, especialment les vidrieries de guillotina de les finestres del carrer i tota la fusteria de la façana del pati. L'estat de les portes interiors és millor, si bé necessitat també d'una restauració.

El paviment original de la planta va ser cobert per una moqueta, que tapa els diferents tipus de sòls que hi havia en aquesta planta: trespol, rajola vermella hexagonal o tarima de fusta, dels quals es desconeix l'estat real de conservació. Les parets van ser recobertes també de pintura blanca –tal com es detalla en la descripció de l'estat del conjunt pictòric– i hi ha parts de les parets que donen al carrer, especialment a la cantonada, molt afectades per humitats exteriors.

L'estat de les instal·lacions és molt dolent per la seva antiguitat, ja que estan totalment obsoletes (només ni ha una precària instal·lació elèctrica) i necessitades d'una renovació total.

5-a-4: Conjunt pictòric

5-a-4-1: Espai de l'escala

El sostre pintat té unes mides de 760 x 620 cm. L'estat de conservació és deficient. Presenta esquerdes en la cornisa que n'envolta el perímetre, zones puntuals enfosquides i zones amb la marca d'una filtració d'aigua sobre les teles.

La paret frontal de l'escala té unes mides de 500 x 300 cm. L'estat de conservació és deficient. Presenta brutícia generalitzada, cops amb pèrdua de capa de preparació i pictòrica en zones puntuals a conseqüència de la pujada i baixada de mobles del primer pis. Hi ha també diverses esquerdes ocasionades per moviments realitzats per l'edifici.

L'arcada d'accés des de l'entrada de l'edifici, les parets de la planta baixa i els paladars de l'escala de la planta primera presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que van ser coberts amb pintura o calç i ara són visibles només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació. El sòcol de la planta primera, els paladars i els frontals de l'escala de la planta segona presenten una decoració semblant però actualment és visible, encara que el seu estat de conservació és deficient.

5-a-4-2: Sala de l'Aritmètica

Amb unes mides de 400 x 400 cm l'estat de conservació és regular. Presenta brutícia acumulada amb el pas del temps i oxidació dels claus que sustenten la tela.

5-a-4-3: Sala contigua a l'Aritmètica

El sostre té les mateixes mides de 400 x 400 cm. L'estat de conservació és dolent. Presenta pèrdua de capa de preparació i capa pictòrica generalitzada a causa que ha estat empaperat i la cola cel·lulòsica va arrabassar part d'aquestes capes. Presenta també una ruptura de la tela en angle recte de 30 x 30 cm.

5-a-4-4: Avantsala (Júpiter i Juno)

Mides 500 x 400 cm. L'estat de conservació és bo. Presenta brutícia generalitzada i oxidació dels claus que sustenten la tela.

Els sòcols de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

5-a-4-5: Sala principal (Episodis de les guerres etrusques)

Mides 1.000 x 550 cm. L'estat de conservació és dolent. Presenta brutícia generalitzada i oxidació d'alguns claus que sustenten la tela. També hi ha dos talls lineals (3 m) en dues zones de la pintura, que coincideixen amb les unions o costures de les tires que formen tot el conjunt i provoquen un perill de despenjament de la tela i han obligat a posar uns claus de reforç provisional.

Els sòcols i les parets de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

L'estat de conservació de la pantalla de la xemeneia és deficient, amb les parts exteriors bastant deteriorades.

5-a-4-6: Sala de Ròmul i Rem

Mides 600 x 550 cm. L'estat de conservació és bo. Presenta brutícia generalitzada i oxidació dels claus que sustenten la tela.

Els sòcols i les parets de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

L'estat de conservació de la pantalla de la xemeneia és regular, si bé presenta alguns forats a la tela a la part inferior.

5-a-4-7: Dormitori (El Somni)

Mides 550 x 400 cm. L'estat de conservació és regular. Presenta brutícia generalitzada i oxidació dels claus que sustenten la tela.

Els sòcols de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

5-a-4-8: Avantsala del menjador (Seguici bàquic)

Mides 620 x 350 cm. L'estat de conservació és dolent. Presenta brutícia generalitzada, oxidació dels claus que sustenten la tela, zones puntuals enfosquides, zones amb la marca d'una filtració d'aigua sobre les teles, pèrdua de capes de preparació i pictòrica i zones amb despenjament de la tela de les bigues de suport.

Els sòcols de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

5-a-4-9: Menjador (L'Alegria)

Amb unes mides de 620 x 375 cm, l'estat de conservació és deficient. Presenta brutícia generalitzada, oxidació dels claus que sustenten la tela, zones puntuals enfosquides i zones amb la marca d'una filtració d'aigua sobre les teles.

Els sòcols de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

L'estat de conservació de la pantalla de la xemeneia és regular.

5-a-4-10: Saleta de Priap

Mides 400 x 415 cm. L'estat de conservació és deficient. Presenta brutícia generalitzada, oxidació dels claus que sustenten la tela, zones puntuals enfosquides i zones amb la marca d'una filtració d'aigua sobre les teles.

Els sòcols de l'habitació presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

5-a-4-11: Sòcols de la planta primera i segona

Els sòcols de les tres sales de la planta primera, contigües a la saleta de Priap (núm. 10 del plànol), dotades originalment de teles pintades en el sostre, i els de les habitacions de la planta segona de l'edifici original presenten una ornamentació feta amb estucats marbrejats, que va ser coberta amb pintura o calç i ara és visible només a les cales realitzades. S'ignora per tant quin és l'estat real de conservació.

5-b: Parts mancants

A part de les dependències de l'edifici que tenen un sostre i parets decorats amb pintures, de l'anàlisi de la documentació històrica de què es disposa es desprèn que altres tres sales de la planta primera contigües a la saleta de Priap (núm. 10 del plànol) estaven dotades originalment de teles pintades en el sostre.

Actualment les teles dels sostres, en mal estat de conservació, d'aquestes tres habitacions estan pintades de color blanc i s'ignora si davall de la pintura actual es conserven restes de la decoració original de la casa.

5-c: Restauracions realitzades

Les façanes exteriors de l'immoble van ser restaurades l'any 2007 per l'Ajuntament de Maó, amb càrrec a la subvenció rebuda del Govern de les Illes Balears per la compra de l'edifici. La restauració afectà els paraments exteriors, la fusteria de portes i finestres (sense incloure les vidrieres interiors), la cornisa i recollida de pluvials de la coberta i la pintura de la torre.

L'edifici està actualment en fase de rehabilitació per destinar-lo a centre d'art, segons licitació del Ministeri de Foment, adjudicada l'any 2011, per un pressupost total de licitació de 3.164.440,11 € i projecte d'obres redactat pels arquitectes Vicenç Jordi Manent, Antoni Vidal i Elisabet Figueras, el qual va rebre informe del Departament de Cultura, Patrimoni, Educació i Joventut del Consell Insular de Menorca de data 8 de juny de 2009 i va obtenir llicència municipal d'obres a la Junta de Govern de 15 de març de 2011.

5-d: Limitacions específiques a observar pel titular del bé

A la part de l'immoble de Ca n'Oliver inclosa en la declaració de bé d'interès cultural (façanes al carrer de la Infanta i d'Anuncivay, torre, escala principal, sales de la planta primera de l'edifici original i el conjunt de pictòric) es podran fer les obres necessàries de restauració, manteniment i conservació que garanteixin la salvaguarda dels seus valors.

La resta de l'edifici de Ca n'Oliver, definit com l'entorn de protecció del bé d'interès cultural, està inclosa en el Catàleg de protecció del patrimoni arquitectònic de l'Ajuntament de Maó, en la fitxa M-17/15, amb una protecció de conservació integral per a la part principal de l'edifici original, i s'hi podran fer les obres permeses per la normativa específica del Catàleg municipal.

L'autorització de les obres a realitzar en el bé d'interès cultural i en el seu entorn es regiran segons el que disposa la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, concretament en l'article 37.

6. LOCALITZACIÓ

Comunitat autònoma: Illes Balears

Municipi: Maó

Ubicació: c. Infanta, 13, cantonada al c/ Anuncivay, 2. Referència cadastral 8362426FE0186S0001FD.

II. SITUACIÓ JURÍDICA

1. TITULAR DEL DRET DE PROPIETAT

L'edifici objecte de l'expedient de declaració de bé d'interès cultural és l'edifici denominat Ca n'Oliver, que actualment és propietat de

l'Ajuntament de Maó (NIF P0703200F).

Va ser adquirit segons l'escriptura núm. 2.540 del notari Enrique Garí Munsurí, de data 3 d'octubre de 2005.

Està inscrit en el Registre de la propietat, tom 2.275, foli 97, llibre 3.409, inscripció 5a.

La finca figura inscrita en l'Inventari municipal de béns de l'Ajuntament amb el núm. 000611.

L'edifici està actualment fora d'ús, pendent del final de les seves obres de rehabilitació com a centre d'art, el promotor de les quals, com a futur usuari, és l'Ajuntament de Maó.

SEGON.- Notificar l'acord al Registre de béns d'interès cultural de la CAIB i al Registre general de béns d'interès cultural per a la seva anotació preventiva.

TERCER.- Notificar l'acord a l'Ajuntament de Maó perquè durant el termini de 15 dies pugui presentar les al·legacions que estimi oportunes, de conformitat amb l'establert en l'art. 8 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i en l'art. 58.1 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

QUART.- Sol·licitar a l'IME l'informe previst en l'art. 9.1.a) i d'acord amb l'art. 96 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

CINQUÈ.- Publicar l'acord en el BOIB i en el BOE als efectes d'informació pública, de conformitat amb allò que preveu l'art. 86 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Maó, 11 d'octubre de 2012

El secretari del Consell Executiu

Octavi Pons Castejón

